

Együtt jobb!

Dr. Székely András Bertalan, az OKM vezető főtanácsosa

A Teleki-Wattay Kastély

Vicsi László, Pomáz polgármestere

Novemberben a soknemzetiségű Pomázon (Pest megye), a Teleki-Wattay-kastélyban került megszervezésre a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek „Együtt jobb!” című komplex művészeti bemutatója. Ahogy a szervező, dr. Székely András Bertalan, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Esélyegyenlőségi Főigazgatóságának vezető főtanácsosa elmondta: *„Az elgondolás abból fakadt, hogy a kultúrák közötti párbeszéd, a sokszínűség nem csupán 2008-ban érték Európában. A kulturális kölcsönhatások erősítik egymást, a megismerést és a toleranciát.”*

A Pilis-hegység kapujának számító városban nagy örömmel fogadták a rendezvényt. Vicsi László polgármester felhívta a figyelmet rá: nem véletlen, hogy Pomáz címerében a terebélyes fának ötágú gyökere látható, ugyanis ennyi népcsoport és nemzetiség él együtt a településen, évszázadok óta.

Székely András Bertalan megnyitójában köszöntötte a környékbeli településekről – Csobánkáról, Szentendréről, Vácról, Piliscsévéről, Pilisszántóról és Budapestről érkezett vendégeket s hangsúlyozta:

„Együtt jobb! Igen, jobb, hisz Magyarország már a honfoglalástól kezdve befogadó ország volt: népcsoportokat fogadott be, érkeztek bár keleti, déli, nyugati vagy északi irányból, katonai, népi, vallási vagy más okokból. A területi és kulturális autonómiák széles sorát biztosította számukra, aminek következtében e népek legtöbbször maig megőrizhette sajátosságait, hisz – ellentétben másokkal –, nálunk a nemzetébredések koráig béke volt az együtt élő nemzetiségek és a többség között. A *hungarus-tudat* fogalma fejezi ki azt a mentalitást, amelyben évszázadokig jól megfértek a családi körben, templomban, iskolában és a településen, régióban, közigazgatásban használt kisebbségi nyelv és kultúra a magyar állampolgári tudattal, a magyarországi társadalomba való betagozódással. Az együtt élő népek kisebb része olvadt be a többségi nemzetbe, veszítette el nyelvét – ilyenek például a besenyők, a jászok vagy a kunok, mint közösség –, jellegzetes külső jegyeik, szokásaik vagy belső tulajdonságaik, származás- és öntudatuk azonban maig él.

Kerekasztal-beszélgetés:
Oldřich Kníchal, Dékity Márk, Konrad Sutarski, Székely András Bertalan, Kalász Márton és Stepanović Predrag

Bajtai László felvételei

A pomázi művészeti iskola tanárai, tanulóí és a helyi szerb együttes adtak koncertet

A történelmi Magyarország szétdarabolása előtt a lakosság-
nak csaknem a fele valamelyik
nemzetiség tagja volt. Trianon
után is többnemzetiségű állam
maradt Magyarország, igaz, a
kisebbségek száma és aránya
néhány százalékra csökkent. A
nemzeti és etnikai kisebbségek
jogairól szóló, 1993. évi törvény
a legalább egy évszázada, a min-
denkori ország területén, közös-
ségként lakó népeket tekinti ős-
honosnak, így tizenhárom nem-
zeti és etnikai kisebbségre terjeszti ki a hatályát.

Ezek közül hétnek biztosítunk most lehetőséget,
hogy a kultúra különböző ágaiban – zene, tánc, iro-
dalom, képzőművészet területén –, felmutassák azo-
kat az évszázadok alatt kikristályosodott értékeket,
amiktől sokszínűbb, gazdagabb lesz a település, a
kistérség, a megye, az ország és a közös Európa.”

Pomázt – tette hozzá – nem véletlenül választottuk
helyszínül, hisz a pilisi térségben eleve együtt élnek
magyarok, szerbek, horvátok, németek, szlovákok és
cigányok. Számos jeles személyiséget adtak a hazá-
nak – s tegyük hozzá: nem egyszer anyanemzetük-
nek is –, különösen széppé, varázssossá téve ennek a
tájnak a tárgyi és szellemi kultúráját. E népek mel-
lett úgy gondoltuk, hogy két kismagyarország egy-egy
képviselőjét is meghívjuk, szeretettel köszöntjük te-
hát lengyel és ruszin barátainkat.

Székely elmondta azt is, hogy a rendezvény
munkacíméül eredetileg az „Integráció”-t választot-
ták: „Ez a szó ugyanis kifejezi azt, hogy – szintén
ellentétben sok közeli és távoli vidékkel –, a rend-
szerváltozás utáni Magyarországon nem cél a ki-
sebbségek asszimilálása, hanem az integrálásukra,
beillesztésükre törekszünk. Vagyis esélyt teremtünk
arra, hogy egyénként és közösségként úgy váljanak
egyenrangúvá, a többségével megegyező, jogokkal
s köteleységekkel, hogy közben ne kényszerüljenek
feladni eredeti sajátosságaikat, megőrizhessék anya-
nyelvüket, kultúrájukat. A törvény életbe lépése óta

ez a folyamat szemmel láthatóan
lendületet vett: százával alakul-
tak helyi, területi és országos ki-
sebbségi önkormányzatok, a ko-
rábban nyelvoktató iskolák közül
sok kétnyelvűvé vált, a kétnyel-
vűek pedig kisebbségi tannyel-
vűvé. Egyre több oktatási, kultu-
rális, tájékoztatási és más intéz-
ményt alapítanak, illetve vesznek
át e közösségek, ami kiteljesíti az
egymást követő kormányok pro-
gramjaiban folyamatosan szereplő
kulturális autonómia kívánalmát.”

Miután a vezető főtanácsos megnyitotta a rendez-
vényt, a helyi Művészeti Iskola növendékei és taná-
rai adtak emlékezetes koncertet, melyen fellépett a
pomázi szerb zenekar is.

A kerekasztal-beszélgetés témája a magyarországi
nemzetiségi irodalmak helyzete volt, *Kalász Márton*,
Dékity Márk, *Stepanović Predrag*, *Sutarski Konrad* és
Oldřich Kníchal hazai német, horvát, szerb, valamint
lengyel és szlovák költők, írók, műfordítók mondták
el véleményüket a magyarországi kisebbségek iro-
dalmi életéről, kiadói tevékenységéről.

A zene és az irodalom mellé kortárs képzőművé-
szeti kiállítás társult: *Gyurity Milan*, *Manajló András*,
Klbacs Mihály, *Mayer Berta*, *Orsós Teréz*, *Szyksznian*
Wanda (képei borítóinkon) és *Sárkics György* műveit
tekinthették meg a látogatók. Nagy sikert aratott az
esti Gálaműsor is.

„Ez volt az első rendezvényünk és úgy ítélem meg,
hogy igen jó volt a fogadtatása a komplex művészeti
bemutatónak. Terveink szerint 2009-ben ugyanezen
mottóval Nyugat-Dunántúlon és Dél-Alföldön foly-
tatódna a rendezvénysorozat. Az ott élő művészeket
és az ott tevékenykedő civil szervezeteket is bevon-
nánk a programunkba, mint ahogy azt Pomázon is
tettük, ahol a *Kráter Műhely Egyesület* volt a partnere-
rünk, amely tíz éve a hagyományos Kárpát-medencei
keresztkötődések konferenciáival, illetve komoly
helyi s térségi kapcsolatrendszere miatt vált sikeres
partnerre” – mondta el Székely András Bertalan.